

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α' ΒΑΘΜΟΥ

**ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ-
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ
ΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ**

Αριθμός Εγκυκλίου	21
Α.Π.:	50602/14-09-2026
Α.Δ.Α.:	ΡΞΕΕ46ΜΤΛ6-9ΡΔ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Α. Αρμοδιότητες Δημοτικού Συμβουλίου	3
Β. Σύγκληση Δημοτικού Συμβουλίου	4
Τόπος και τρόπος συνεδρίασης.....	5
Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση.....	6
Αναβολή / Ματαίωση συνεδρίασης	7
Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού συμβουλίου σε κατεπείγουσα συνεδρίαση.....	7
Δια περιφοράς συνεδρίαση	7
Περιεχόμενο ημερήσιας διάταξης δημοτικού συμβουλίου	8
Κατεπείγοντα θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης	9
Γ. Συνεδρίαση Δημοτικού Συμβουλίου.....	9
Δημοσιότητα συνεδρίασης	9
Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.....	10
Λήψη απόφασης δημοτικού συμβουλίου	12
Υπολογισμός πλειοψηφίας κατά τη λήψη απόφασης.....	13
Μυστική ψηφοφορία.....	16
Λειτουργία δημοτικού συμβουλίου.....	16
Αναπλήρωση προέδρου	18
Δ. Συμμετοχή εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας και προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας στο δημοτικό συμβούλιο	18
Ε. Πρακτικά Συνεδρίασης και Δημοσίευση Αποφάσεων	19
Δημοσίευση αποφάσεων δημοτικού συμβουλίου σε εφημερίδα.....	21
ΣΤ. Ειδικές Συνεδριάσεις Δημοτικού Συμβουλίου	22
Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικού συμβουλίου	22
Απολογισμός πεπραγμένων δημοτικής αρχής	24
Ζ. Γνωμοδοτικές επιτροπές δημοτικού συμβουλίου	25
Η. Υποχρεώσεις δημοτικών συμβούλων	25
Θ. Παράρτημα.....	28

Εισαγωγή

Το δημοτικό συμβούλιο αποτελεί το αιρετό όργανο διοίκησης του δήμου, το οποίο διαθέτει την αποφασιστική αρμοδιότητα για όλα τα θέματα που αφορούν τους δήμους και τα οποία δεν ανατίθενται ρητά σε άλλο αιρετό όργανο διοίκησής τους. Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται διευκρινίσεις για τα θέματα του Κεφαλαίου Γ' του πρώτου Μέρους του Δεύτερου Βιβλίου του Κ.Τ.Α. που αφορούν τη λειτουργία του δημοτικού συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των πάγιων διατάξεων του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Κ.Τ.Α., ν. 5314/2026, Α' 103), σε συνδυασμό με τις μεταβατικές διατάξεις της παρ. 3 και 4 του άρθρου 183 αυτού για την εναπομένουσα διάρκεια της τρέχουσας δημοτικής περιόδου 2024 - 2028.

Ειδικότερα, παρέχονται οδηγίες, προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία του δημοτικού συμβουλίου, η νομιμότητα των πράξεών του, η διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και η αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

Η παρούσα εγκύκλιος αποτελεί ένα σύντομο οδηγό προς τα δημοτικά συμβούλια, προκειμένου να διαμορφώσουν, κατ' εφαρμογή της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 120 του Κ.Τ.Α. τον Κανονισμό Λειτουργίας τους, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους και στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του Κ.Τ.Α., χωρίς να εισάγει ρυθμίσεις αντίθετες με αυτόν ή να τροποποιεί τις ρητώς προβλεπόμενες διαδικασίες.

Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι: α) για λόγους ασφάλειας δικαίου β) ενόψει της υποχρεωτικής σύστασης των γνωμοδοτικών επιτροπών του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 153¹ του Κ.Τ.Α., γ) ενόψει του καθορισμού του χρόνου υποβολής και απάντησης θεμάτων συζήτησης στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας για τις επιπρόσθετες κατηγορίες προσώπων που συμμετέχουν και δ) προκειμένου για την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών συμβουλίων και τη διευκόλυνση πληροφόρησης αιρετών και δημοτών, **είναι αναγκαία η επίσπευση της διαδικασίας ψήφισης από τα δημοτικά συμβούλια νέων κανονισμών λειτουργίας.**

Α. Αρμοδιότητες Δημοτικού Συμβουλίου

Το δημοτικό συμβούλιο² αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν στον δήμο, εκτός από εκείνα που: α) ανήκουν από τον νόμο στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή της δημοτικής επιτροπής ή σε άλλο όργανο του δήμου, β) έχει μεταβιβάσει στη δημοτική επιτροπή. Εάν ανακύψουν θέματα ιδιαιτέρως σοβαρά, το

¹ Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 153 του Κ.Τ.Α. «Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, δύναται να προβλέπεται η σύσταση γνωμοδοτικών επιτροπών, οι οποίες μελετούν και εισηγούνται θέματα που συζητά το συμβούλιο. Κατ' εξαίρεση του πρώτου εδαφίου είναι υποχρεωτική η σύσταση: α) γνωμοδοτικής επιτροπής δήμου και περιφέρειας με αντικείμενο θέματα κοινωνικής συνοχής, συμπερίληψης και ισότητας φύλων, δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και εξάλειψης έμφυλων, φυλετικών, κοινωνικών και θρησκευτικών διακρίσεων και β) γνωμοδοτικής επιτροπής δήμου με αντικείμενο την υποστήριξη του στην εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.

² Άρθρο 120 Κ.Τ.Α.

δημοτικό συμβούλιο, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, δύναται να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες της δημοτικής επιτροπής³.

Αντιστρόφως, η δημοτική επιτροπή δύναται με ειδική απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της, να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον αξιολογήσει ότι αυτό επιβάλλεται λόγω της ιδιαίτερης σοβαρότητάς του⁴⁵.

Το δημοτικό συμβούλιο καθίσταται αρμόδιο να λάβει απόφαση επί θέματος, για το οποίο δεν κατέστη δυνατή η λήψη απόφασης σε δύο (2) συνεχείς συνεδριάσεις της δημοτικής επιτροπής.⁶ Σε περίπτωση που η δημοτική επιτροπή δεν συνεδριάσει ελλείψει απαρτίας, κατόπιν δυο (2) συνεχών προσκλήσεων, το δημοτικό συμβούλιο καθίσταται αρμόδιο να αποφασίσει για όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, που περιλαμβάνονται στις σχετικές προσκλήσεις⁷.

Επισημαίνεται ότι έναν (1) μήνα πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, και μέχρι την εγκατάσταση των νέων αυτοδιοικητικών αρχών, το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει μόνο για:

- θέματα που αναφέρονται σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης,
- θέματα που αφορούν στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Πλέον των αποφασιστικών του αρμοδιοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο γνωμοδοτεί, όποτε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα ζητούν τη γνώμη⁸ του και εκφράζει τις θέσεις του σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος.

Β. Σύγκληση Δημοτικού Συμβουλίου

Προϋπόθεση για τη νόμιμη λειτουργία του δημοτικού συμβουλίου και τη λήψη έγκυρων αποφάσεων αποτελεί η τήρηση των κανόνων σύγκλησής του. Οι σχετικές διατάξεις του Κ.Τ.Α. ρυθμίζουν αναλυτικά τη διαδικασία σύγκλησης για κάθε είδους συνεδρίαση, διαμορφώνοντας ένα σαφές και ενιαίο πλαίσιο, το οποίο συμβάλλει στην ενίσχυση της διαφάνειας και στην έγκαιρη ενημέρωση των πολιτών.

Χρόνος σύγκλησης

Η αρμοδιότητα σύγκλησης του δημοτικού συμβουλίου⁹ αποτελεί θεσμική υποχρέωση του προέδρου του και ασκείται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει

³ Περ. θ) της παρ. 1 του άρθρου 120 και παρ. 5 του άρθρου 138 του Κ.Τ.Α.

⁴ Παρ. 6 του άρθρου 138 του Κ.Τ.Α.

⁵ Κατά την τρέχουσα αυτοδιοικητική περίοδο σχετικές αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου ή της δημοτικής επιτροπής περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων παραμένουν σε ισχύ, εφόσον δεν αντιβαίνουν στις επιμέρους διατάξεις του Κ.Τ.Α. που αφορούν απόδοση αρμοδιοτήτων σε αιρετά όργανα διοίκησης του δήμου.

⁶ Παρ. 1 του άρθρου 146 του Κ.Τ.Α.

⁷ Παρ. 3 του άρθρου 145 του Κ.Τ.Α.

⁸ Άρθρο 336 Κ.Τ.Α.

⁹ Άρθρο 123 Κ.Τ.Α.

υποχρεωτικά τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα, ύστερα από πρόσκληση του/της προέδρου του, καθώς και όποτε το ζητήσει:

- ο δήμαρχος ή
- η δημοτική επιτροπή.

Σε κάθε περίπτωση, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας του προέδρου είτε κατόπιν πρωτοβουλίας του δημάρχου ή της δημοτικής επιτροπής, η σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου πραγματοποιείται κατόπιν έκδοσης σχετικής πρόσκλησης από τον πρόεδρό του. Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου να καλέσει το συμβούλιο, με οποιονδήποτε από τους προαναφερόμενους τρόπους, για δύο (2) συνεχείς φορές, συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος.¹⁰

Τόπος και τρόπος συνεδρίασης

Το δημοτικό συμβούλιο δύναται να συνεδριάσει με τους ακόλουθους τρόπους¹¹:

- α) δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου ή και εκτός αυτού, σε τόπο εντός της χωρικής έκτασης του δήμου, ή
- β) με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ή
- γ) με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη.

Η επιλογή του τρόπου και του τόπου διεξαγωγής της συνεδρίασης εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια¹² του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Ο πρόεδρος επιλέγει τον κατάλληλο, για κάθε περίπτωση, τρόπο συνεδρίασης από τους ανωτέρω διαθέσιμους, καθώς και τον τόπο διεξαγωγής της, είτε δηλαδή στο κατάστημα της έδρας του δήμου είτε οποιονδήποτε άλλο τόπο εντός των χωρικών ορίων του δήμου.

5

Σε κάθε περίπτωση, όμως, το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά με τηλεδιάσκεψη ή με μικτό τρόπο, εάν ένα μέλος του που εγκυμονεί ή έχει γεννήσει, το αιτηθεί σχετικά από τον πρόεδρο. Το δικαίωμα αυτό εφαρμόζεται τέσσερις (4) μήνες πριν από την εκτιμώμενη ημερομηνία τοκετού και έως εννέα (9) μήνες μετά τη γέννηση. Σε περίπτωση διεξαγωγής μυστικής ψηφοφορίας, το ανωτέρω μέλος δύναται να εξουσιοδοτήσει άλλο μέλος του δημοτικού συμβουλίου ή τον γενικό γραμματέα ή τον προϊστάμενο της οικείας υπηρεσίας του δήμου να ψηφίσει αντί αυτού. Η σχετική εξουσιοδότηση καταχωρίζεται στα πρακτικά¹³.

¹⁰ Παρ. 2 του άρθρου 123 του Κ.Τ.Α.

¹¹ Άρθρο 121 Κ.Τ.Α.

¹² Ο Κ.Τ.Α. παρέχει την πλήρη ευελιξία ως προς τον τρόπο διεξαγωγής της συνεδρίασης, χωρίς να είναι υποχρεωτική πλέον η διεξαγωγή τουλάχιστον μίας (1) διά ζώσης συνεδρίασης τον μήνα.

¹³ Όπως προβλέπεται στο άρθρο 121 του ΚΤΑ, μετά την προσθήκη με την παρ. 5 του άρθρου 52 του ν 5321/2026 (Α'114).

Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση

Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει, ύστερα από αποστολή γραπτής πρόσκλησης¹⁴ του προέδρου του προς τα μέλη του.¹⁵

Η πρόσκληση, που αποτελεί ουσιώδη τύπο για τη νομιμότητα της διαδικασίας σύγκλησης του δημοτικού συμβουλίου, περιέχει τον τρόπο της συνεδρίασης, τον χρόνο (ημερομηνία και ώρα), τον τόπο, στη διάζωση ή με μικτό τρόπο συνεδρίαση¹⁶, και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Επισημαίνεται ότι ο καθορισμός της ημερομηνίας και της ώρας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Συνιστάται, ωστόσο, ο πρόεδρος κατά τον προγραμματισμό της συνεδρίασης, να λαμβάνει υπόψη τον χρόνο που εξυπηρετεί και διευκολύνει την πλειονότητα των μελών του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγοντας ημερομηνία και ώρα που διασφαλίζει τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή.

Η πρόσκληση αναρτάται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και κοινοποιείται στους συμβούλους, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου¹⁷ τρεις¹⁸ (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες¹⁹ πριν από την ημέρα της συνεδρίασης, συνοδευόμενη από τις εισηγήσεις των αρμόδιων υπηρεσιών για το σύνολο²⁰ των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Επισημαίνεται ότι η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη αν δεν έχει προσκληθεί, ουδόλως ή εγκαίρως, έστω και ένα μέλος του συμβουλίου, εκτός και αν το μέλος αυτό είναι παρόν και δεν αντιλέγει για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης.

Πλέον των μελών του δημοτικού συμβουλίου, στη συνεδρίαση προσκαλούνται υποχρεωτικά:

- δήμαρχος, ειδάλλως η συνεδρίαση είναι άκυρη,
- πρόεδρος του συμβουλίου νέων,²¹
- εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, όταν συζητούνται θέματα της κοινότητάς του²².

¹⁴ Άρθρο 124 Κ.Τ.Α.

¹⁵ Σημειώνεται ότι δεν μπορεί να εκδώσει πρόσκληση ο αντιπρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου, του οποίου τα καθήκοντα περιορίζονται στο να προεδρεύει στη συνεδρίαση, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου (παρ.2 του άρθρου 129 Κ.Τ.Α.).

¹⁶ Για την έγκαιρη τεχνική προετοιμασία της συνεδρίασης με μικτό τρόπο, συνίσταται ο ορισμός προθεσμίας για την δήλωση του τρόπου συμμετοχής των συμβούλων (με φυσική παρουσία ή με ηλεκτρονικά μέσα)

¹⁷ Σε ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλωθεί στη Γραμματεία του Δημοτικού Συμβουλίου. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 149 Κ.Τ.Α., στους δημοτικούς συμβούλους χορηγούνται, με την ανάληψη των καθηκόντων τους, υπηρεσιακές ηλεκτρονικές διευθύνσεις που δημοσιεύονται στην επίσημη ιστοσελίδα του δήμου προκειμένου να διευκολύνεται η επικοινωνία τους με τους πολίτες και τις υπηρεσίες.

¹⁸ Στις ημέρες αυτές δεν περιλαμβάνεται η ημέρα κοινοποίησης ούτε η ημέρα της συνεδρίασης.

¹⁹ Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 751 Κ.Τ.Α. όπου στις διατάξεις του αναφέρεται χρονική προθεσμία σε μέρες, νοούνται ημερολογιακές, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται ρητώς στην οικεία διάταξη ότι πρόκειται για εργάσιμες. Για τον υπολογισμό των χρονικών προθεσμιών ισχύουν τα άρθρα 241 έως 246 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164).

²⁰ Ανεξάρτητα από το εάν τα θέματα προτείνονται από τον δήμαρχο, τη δημοτική επιτροπή ή τον επικεφαλής της παράταξης της μειοψηφίας (Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 862, άρθρο 124).

²¹ Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 183 Κ.Τ.Α., η εκλογή του συμβουλίου νέων του άρθρου 156 Κ.Τ.Α. διεξάγεται την πρώτη Κυριακή του Φεβρουαρίου του τέταρτου (4ου) έτους της δημοτικής περιόδου, ήτοι 3 Φεβρουαρίου 2027. Επομένως, η υποχρέωση πρόσκλησης του προέδρου του εφαρμόζεται από την εκλογή του σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.1 του άρθρου 160 Κ.Τ.Α.

²² Άρθρο 131 Κ.Τ.Α. Αν δεν έχει προσκληθεί εγκαίρως ή καθόλου, η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη, εκτός και εάν είναι παρών και δεν αντιλέγει για την πραγματοποίηση της συνεδρίασης (παρ.1 άρθρου 131 Κ.Τ.Α.).

Όταν στα θέματα της ημερήσιας διάταξης περιλαμβάνονται αιτήσεις, αναφορές ή προτάσεις δημοτών και κατοίκων, ενημερώνονται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και οι ενδιαφερόμενοι πολίτες τουλάχιστον μία (1) ημέρα πριν από τη συνεδρίαση. Επιπλέον, ο πρόεδρος δύναται να καλεί στη συνεδρίαση υπαλλήλους, εκπροσώπους φορέων ή ιδιώτες, καθώς και τον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, προκειμένου να συμβάλλουν με τις τοποθετήσεις τους στην καλύτερη διαμόρφωση της απόφασης.

Αναβολή / Ματαίωση συνεδρίασης (Για λόγους ανωτέρας βίας)

Σε περίπτωση που μετά από την αποστολή της πρόσκλησης προκύψουν λόγοι ανωτέρας βίας, για τους οποίους δεν μπορεί να διεξαχθεί η συνεδρίαση, ο πρόεδρος δύναται να την αναβάλει ή να τη ματαιώσει, αναφέροντας, σε κάθε περίπτωση, τους λόγους που το επιβάλλουν. Σε περίπτωση αναβολής, η συνεδρίαση δύναται να διεξαχθεί με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης, μετά την άρση των λόγων αναβολής, εντός τριών (3) ημερών από την αρχική ορισθείσα ημερομηνία διεξαγωγής της συνεδρίασης, δηλαδή και αυθημερόν. Διαφορετικά η συνεδρίαση ματαιώνεται και εκδίδεται πρακτικό ματαίωσής της.

Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού συμβουλίου σε κατεπείγουσα συνεδρίαση

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις²³, η πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού συμβουλίου, δύναται να κοινοποιηθεί από τον πρόεδρο ακόμα και την ημέρα της συνεδρίασης, εφόσον αναρτηθεί αυθημερόν στην οικεία ιστοσελίδα και αποσταλεί σχετικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στα μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή, στην πρόσκληση²⁴, πέραν των απαραίτητων τυπικών στοιχείων²⁵, αιτιολογείται υποχρεωτικά ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα.

Το συμβούλιο εγκρίνει πρωτίστως, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, εάν συντρέχει το κατεπείγον των θεμάτων, προκειμένου στην συνέχεια να ακολουθήσει η συζήτηση επ' αυτών και η λήψη της σχετικής για καθένα απόφασης, με την πλειοψηφία που απαιτείται κάθε φορά. Το συμβούλιο, δηλαδή, δεν καλείται να αποφανθεί γενικά για τον κατεπείγοντα χαρακτήρα της πρόσκλησης, αλλά να εγκρίνει, με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, ποια από τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη χρήζουν άμεσης συζήτησης και λήψης σχετικής απόφασης. Θέματα τα οποία δεν θεωρούνται ως κατεπείγοντα, δεν συζητούνται στην κατεπείγουσα συνεδρίαση.

Δια περιφοράς συνεδρίαση

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, εφόσον ανακύπτουν θέματα για τα οποία είναι αναγκαία η άμεση λήψη απόφασης και βάσιμα πιθανολογείται κίνδυνος εκ της αναβολής, η κατεπείγουσα συνεδρίαση είναι

²³ Άρθρο 125 Κ.Τ.Α.

²⁴ Στην περίπτωση της κατεπείγουσας συνεδρίασης δεν είναι απαραίτητο οι προσκλήσεις να συνοδεύονται από εισηγήσεις των υπηρεσιών.

²⁵ Τρόπος συνεδρίασης, χρόνος συνεδρίασης και τόπος, στην περίπτωση της δια ζώσης ή με μικτό τρόπο συνεδρίασης.

δυνατόν να διεξαχθεί διά περιφοράς²⁶. Στην περίπτωση αυτή, στην πρόσκληση του προέδρου, αντί του τόπου, αναφέρεται ότι η συνεδρίαση θα διεξαχθεί διά περιφοράς, και επιπλέον προσδιορίζονται:

- η διαδικασία διεξαγωγής της, δηλαδή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, γραπτό μήνυμα κινητής τηλεφωνίας ή τηλεφωνικώς, και
- το χρονικό διάστημα, εντός του οποίου οι σύμβουλοι δύνανται να αποστέλλουν τις απόψεις τους και την ψήφο τους επί της πρότασης που τίθεται σε ψηφοφορία.

Σημειώνεται ότι ο χαρακτηρισμός των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης ως κατεπείγοντων, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος απευθύνει την πρόσκληση και καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Δεν απαιτείται λήψη διακριτής απόφασης του συμβουλίου επί του κατεπείγοντος χαρακτήρα των θεμάτων, δεδομένου ότι αφενός το κατεπείγον αυτών αξιολογείται από τον πρόεδρό του, αφετέρου η φύση της συγκεκριμένης διαδικασίας αποκλείει διαλογική συζήτηση κατά την έναρξη της συνεδρίασης. Η δια περιφοράς συνεδρίαση συνιστά εξαιρετική περίπτωση κατεπείγουσας συνεδρίασης, και για τη νομιμότητά της απαιτείται η συμμετοχή στη διαδικασία, τουλάχιστον, των δύο τρίτων (2/3)²⁷ του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου. Η προϋπόθεση της αυξημένης συμμετοχής των δύο τρίτων (2/3) των μελών αποσκοπεί στη διασφάλιση της ευρείας συναίνεσης των μελών του συμβουλίου για την επιλογή της συγκεκριμένης διαδικασίας.

Επιπλέον, οι αποφάσεις, κατά τη διά περιφοράς συνεδρίαση, **λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου, εκτός αν ορίζεται μεγαλύτερη πλειοψηφία για τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης.** Σε κάθε περίπτωση, οι σχετικές αποφάσεις ανακοινώνονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου στην πρώτη, μετά τη λήψη τους, τακτική συνεδρίαση.

Περιεχόμενο ημερήσιας διάταξης δημοτικού συμβουλίου

Η επιλογή των θεμάτων που θα ενταχθούν στην ημερήσια διάταξη²⁸ αποτελεί αρμοδιότητα του προέδρου του συμβουλίου. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης, αναγράφοντας σε αυτή υποχρεωτικά και όλα τα θέματα, που προτείνουν ο δήμαρχος και η δημοτική επιτροπή. Σε κάθε περίπτωση, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια.

Οι επικεφαλής των παρατάξεων της μειοψηφίας δύνανται να προτείνουν²⁹ στον πρόεδρο θέμα προς ένταξη στην ημερήσια διάταξη, έως και μία (1) μέρα πριν από τη δημοσίευση της πρόσκλησης. Ωστόσο, η ένταξή του επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του προέδρου. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο πρόεδρος υποχρεούται να εντάξει προτεινόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη έως τρεις (3) φορές ανά

²⁶ Παρ. 2 του άρθρου 125 του Κ.Τ.Α.

²⁷ Τυχόν δεκαδικός αριθμός που προκύπτει στρογγυλοποιείται στον αμέσως επόμενο ακέραιο αριθμό, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω (παρ.1 άρθρου 751 Κ.Τ.Α.). Για παράδειγμα σε συμβούλιο με είκοσι πέντε (25) μέλη, η απαιτούμενη πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) αντιστοιχεί σε δεκαεπτά (17) μέλη, καθόσον το αποτέλεσμα του υπολογισμού (16,66...) στρογγυλοποιείται στον αμέσως επόμενο ακέραιο αριθμό.

²⁸ Άρθρο 126 Κ.Τ.Α.

²⁹ Τα θέματα που προτείνονται από τους επικεφαλής της μειοψηφίας και εντάσσονται στην ημερήσια διάταξη συνοδεύονται από εισηγήσεις των υπηρεσιών (Άρθρο 124 στο πεδίο 14 (κατ' άρθρο ανάλυση) της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης)

ημερολογιακό έτος, εφόσον αυτό προτείνεται από τον επικεφαλής της μείζονος μειοψηφίας, και μία (1) φορά ανά ημερολογιακό έτος, εφόσον αυτό προτείνεται από τον επικεφαλής κάθε μίας από τις λοιπές παρατάξεις της μειοψηφίας. Διευκρινίζεται, ότι τα ανωτέρω αριθμητικά όρια προσδιορίζουν τον μέγιστο αριθμό θεμάτων που υποχρεωτικά ο πρόεδρος οφείλει να εντάξει στην ημερήσια διάταξη κατά τη διάρκεια του έτους, χωρίς ωστόσο να αποκλείονται επιπλέον θέματα, η ένταξη των οποίων επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του προέδρου.

Κατεπείγοντα θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης

Το συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, χωρίς συζήτηση, μετά από εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη, είναι κατεπείγον³⁰. Στη συνέχεια, και πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, ακολουθεί η συζήτησή του και η λήψη απόφασης, με την εκάστοτε απαιτούμενη πλειοψηφία. Πρόκειται, συνεπώς, για δύο (2) διακριτές αποφάσεις:

- Η πρώτη αφορά αποκλειστικά στον χαρακτηρισμό του θέματος ως κατεπείγοντος, δηλαδή αν γίνεται δεκτή η σχετική εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου, και λαμβάνεται χωρίς συζήτηση με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου.
- Η δεύτερη αφορά στην ουσία του θέματος και λαμβάνεται κατόπιν συζήτησης με την εκάστοτε απαιτούμενη πλειοψηφία.

Η ένταξη θέματος για συζήτηση και λήψη απόφασης εκτός της θεματολογίας της ημερήσιας διάταξης πρέπει πάντα να φέρει επείγοντα χαρακτήρα, καθώς δεν συνοδεύεται από εισήγηση της υπηρεσίας.³¹ Σημειώνεται ότι, όταν συζητούνται θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης που αφορούν σε δημοτική κοινότητα, πρέπει να διασφαλίζεται η συμμετοχή του εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας ή του προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με μικτό τρόπο συνεδρίασης, ανεξάρτητα από το εάν τελικά θα συμμετάσχει στη συνεδρίαση.³² Σε περίπτωση μη συμμετοχής του, η απόφαση δεν θεωρείται μη νόμιμη εξ' αυτού του λόγου.

Γ. Συνεδρίαση Δημοτικού Συμβουλίου

Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου διέπεται από κανόνες που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και νομιμότητα της διαδικασίας, για την εγκυρότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται.

Δημοσιότητα συνεδρίασης

Οι συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου είναι κατά κανόνα δημόσιες³³. Ο δημόσιος χαρακτήρας τους, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης και παρουσίας πολιτών και φορέων της τοπικής κοινωνίας σε αυτές,

³⁰ Παρ. 3 του άρθρου 126 του Κ.Τ.Α.

³¹ Άρθρο 126 στο πεδίο 14 (κατ' άρθρο ανάλυση) της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης.

³² Άρθρο 131 στο πεδίο 14 (κατ' άρθρο ανάλυση) της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης.

³³ Άρθρο 122 Κ.Τ.Α.

θα πρέπει να διασφαλίζονται ανεξαρτήτως τρόπου διεξαγωγής τους. Για τον λόγο αυτό, κάθε δημόσια συνεδρίαση **υποχρεωτικά** μεταδίδεται ταυτόχρονα μέσω διαδικτύου, με ανάρτηση σχετικού συνδέσμου στην ιστοσελίδα του δήμου ή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης του δήμου³⁴ εφόσον υπάρχουν. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος στην πληροφόρηση, παρέχεται στους δημοσιογράφους και γενικά σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κάθε διευκόλυνση³⁵, ενώ με απόφαση του προέδρου επιτρέπεται η ραδιοφωνική και τηλεοπτική κάλυψη των δημόσιων συνεδριάσεων.

Κατ' εξαίρεση, η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να διεξαχθεί **κεκλεισμένων των θυρών**, χωρίς δηλαδή παρουσία θεατών και οπτικοακουστική μετάδοση, κατόπιν ειδικά αιτιολογημένης απόφασης των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση.

Επισημαίνεται ότι ο πρόεδρος, έχοντας την ευθύνη για τη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, λαμβάνει τις σχετικές πρωτοβουλίες για τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων και την πρόσβαση των πολιτών και φορέων σε αυτές, και μεριμνά για την επίλυση όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τη διαδικασία των συνεδριάσεων, με εξαίρεση την περίπτωση που το συμβούλιο αποφασίζει τη μη δημόσια διεξαγωγή και μετάδοση συνεδρίασης.³⁶

Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Η μετάδοση της συνεδρίασης συνεπάγεται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4624/2019 (Α' 137). Για τον λόγο αυτό, κατά τη διάρκεια της δημόσιας συνεδρίασης διασφαλίζεται η προηγούμενη προσήκουσα ενημέρωση των μελών του συμβουλίου, των συμμετεχόντων και όλων όσων παρακολουθούν ότι: «η δημόσια συνεδρίαση μεταδίδεται διαδικτυακά και λαμβάνει χώρα επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εικόνας και φωνής». Εάν κάποιος από τους συμμετέχοντες δεν επιθυμεί την επεξεργασία των ανωτέρω δεδομένων του, λαμβάνεται μέριμνα για τη μη μετάδοση της φωνής ή της εικόνας του, καθώς και εναλλακτικός τρόπος υποβολής³⁷.

Σημειώνεται ότι οι δήμοι ενεργούν ως αυτοτελώς υπεύθυνοι επεξεργασίας για τα δεδομένα που εισάγουν και διαχειρίζονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, ενώ η τήρηση αυτών λαμβάνει χώρα μόνο για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας³⁸. Μετά

³⁴ Ως μέσα κοινωνικής δικτύωσης του δήμου νοούνται οι επίσημοι λογαριασμοί που τηρεί και διαχειρίζεται ο δήμος σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

³⁵ Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν.4624/2019 (Α' 137), περί επεξεργασίας και ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης, όπου ορίζεται, μεταξύ άλλων ότι: «Στον βαθμό που είναι αναγκαίο να συμβιβαστεί το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς και για σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται όταν: (...) γ) υπερέχει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα της πληροφόρησης έναντι του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου, ιδίως για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος ή όταν αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δημοσίων προσώπων (...)».

³⁶ Άρθρο 121 στο πεδίο 14 (κατ' άρθρο ανάλυση) της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης.

³⁷ π.χ. υποβολή γραπτού ερωτήματος στον πρόεδρο του συμβουλίου, ο οποίος το θέτει υπόψη του συμβουλίου.

³⁸ Παρ. 5 του άρθρου 122 του Κ.Τ.Α.

την παρέλευση του διαστήματος αυτού, τα δεδομένα διαγράφονται ή ανωνυμοποιούνται, εκτός εάν η περαιτέρω τήρησή τους επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου ή από υποχρέωση αρχειοθέτησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Απαρτία δημοτικού συμβουλίου

Για να είναι νόμιμη η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου και να λαμβάνονται έγκυρες αποφάσεις είναι απαραίτητη η ύπαρξη απαρτίας³⁹. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Η απαρτία λαμβάνεται **πριν** από την έναρξη της συνεδρίασης, με βάση τον αριθμό των συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί,⁴⁰ και συντρέπει μέχρι τη λήξη της για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη ή έχουν εισαχθεί ως κατεπείγοντα με τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 126 Κ.Τ.Α. (εκτός ημερησίας διάταξης). Ο απαιτούμενος αριθμός μελών για τον σχηματισμό της απαρτίας των μελών του δημοτικού συμβουλίου, ανά μέγεθος συμβουλίου, αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Απαιτούμενος αριθμός μελών για τον σχηματισμό Απαρτίας	
Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου	Αριθμός Μελών για Απαρτία
13	7
15	8
19	10
25	13
29	15
35	18
39	20
43	22

Παράδειγμα: Σε δημοτικό συμβούλιο με είκοσι εννέα (29) μέλη για τον σχηματισμό και τη διαπίστωση της απαρτίας απαιτείται η παρουσία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) μελών του.

Επισημαίνεται ότι στον αριθμό των μελών, ενόψει της διαπίστωσης της απαρτίας, δεν υπολογίζεται ο εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας⁴¹, που τυχόν μετέχει στη συνεδρίαση. Ωστόσο, όταν συζητούνται θέματα για τη δημοτική κοινότητά του και συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου, η ψήφος του προσμετράται στον υπολογισμό της πλειοψηφίας για τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης.⁴²

³⁹ Άρθρο 127 Κ.Τ.Α.

⁴⁰ Συνεπώς για τον υπολογισμό της απαρτίας λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των μελών του δημοτικού συμβουλίου, ακόμα κι αν κάποιο μέλος έχει τεθεί σε αργία.

⁴¹ Παρ. 2 του άρθρου 131 του Κ.Τ.Α.

⁴² Παρ. 1 του άρθρου 131 του Κ.Τ.Α.

Τυχόν αποχώρηση των μελών κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης δεν επηρεάζει την απαρτία, η οποία διατηρείται μέχρι τη λήξη της συνεδρίασης. Επηρεάζει, ωστόσο, τον τρόπο υπολογισμού της πλειοψηφίας κατά τη λήψη της απόφασης⁴³, όπως θα αναλυθεί εκτενώς στην επόμενη ενότητα.

Εάν μετά από δύο (2) συνεχείς προσκλήσεις σε συνεδρίαση⁴⁴ το συμβούλιο δεν έχει απαρτία, συνεδριάζει ύστερα από τρίτη πρόσκληση, τουλάχιστον σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από τη δεύτερη διαπίστωση έλλειψης απαρτίας. Στη συνεδρίαση αυτή το συμβούλιο έχει απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από το ένα τέταρτο ($\frac{1}{4}+1$)⁴⁵ των μελών και λαμβάνει αποφάσεις μόνο για τα θέματα που είχαν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίασης. Ο απαιτούμενος αριθμός μελών για τον σχηματισμό απαρτίας στην ανωτέρω συνεδρίαση του αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Απαιτούμενος αριθμός μελών για τον σχηματισμό Απαρτίας (3η Πρόσκληση)	
Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου	Αριθμός Μελών για Απαρτία
13	4
15	4
19	5
25	7
29	8
35	9
39	10
43	11

Παράδειγμα: Σε δημοτικό συμβούλιο με είκοσι εννέα (29) μέλη για τον σχηματισμό και τη διαπίστωση της απαρτίας σε συνεδρίαση κατόπιν 3ης πρόσκλησης απαιτείται η παρουσία τουλάχιστον οκτώ (8) μελών του.

Λήψη απόφασης δημοτικού συμβουλίου

Το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης, καθώς και για κάθε θέμα που εισάγεται προς συζήτηση εκτός αυτής⁴⁶, ξεχωριστή απόφαση⁴⁷. Η απόφαση λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων (συνήθης πλειοψηφία), εκτός εάν από ειδική νομοθετική διάταξη προβλέπεται μεγαλύτερη πλειοψηφία.

⁴³ Παρ. 3 του άρθρου 128 του Κ.Τ.Α.

⁴⁴ Οι συνεχείς προσκλήσεις σε συνεδρίαση μπορούν να αφορούν είτε σε τακτική είτε σε κατεπείγουσα συνεδρίαση.

⁴⁵ Ο αριθμός προκύπτει ως εξής: ακέραιο μέρος της διαίρεσης $(ΑΡ.ΔΣ/4) + 1$, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 751 του Κ.Τ.Α., καθώς η εν λόγω διάταξη δεν εφαρμόζεται όταν συντρέχει προσθήκη επιπλέον μονάδας

⁴⁶ Παρ. 3 του άρθρου 126 του Κ.Τ.Α.

⁴⁷ Άρθρο 128 Κ.Τ.Α.

Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Όταν, όμως, αναπληρώνεται, ο αναπληρωτής του⁴⁸ διατηρεί το δικαίωμα ψήφου ως μέλος του δημοτικού συμβουλίου.

Σε περίπτωση ισοψηφίας, στη φανερή ψηφοφορία, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάσσεται ο πρόεδρος του συμβουλίου, υπερσχύει δηλαδή η ψήφος του. Δεν υπερσχύει, ωστόσο, η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους του συμβουλίου που προεδρεύει, λόγω απουσίας ή κωλύματος του προέδρου⁴⁹.

Η λήψη απόφασης αποτελεί διαδικασία διαφορετική από τη διαπίστωση της απαρτίας. Η απαρτία διαπιστώνεται πριν την έναρξη της συνεδρίασης, αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη της συνεδρίασης και συντρέχει μέχρι τη λήξη της. Αντίθετα, η πλειοψηφία υπολογίζεται αυτοτελώς για κάθε θέμα (πρόταση προς ψήφιση) κατά τον χρόνο ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης.⁵⁰

Υπολογισμός πλειοψηφίας κατά τη λήψη απόφασης

ι. Για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων (συνήθης πλειοψηφία), ως τέτοιοι λογίζονται μόνο τα μέλη που **συμμετέχουν** στην ψηφοφορία, δηλαδή οι σύμβουλοι που ψηφίζουν, **θετικά ή αρνητικά**, στην πρόταση που τίθεται για ψηφοφορία. Αν κάποιο μέλος του συμβουλίου, κατά τη φανερή ψηφοφορία, απέχει με δήλωσή του από την ψηφοφορία ή, κατά τη μυστική ψηφοφορία, δίνει λευκή ψήφο, δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων⁵¹.

***Παράδειγμα:** Σε συνεδρίαση 25μελούς δημοτικού συμβουλίου παρευρίσκονται είκοσι (20) σύμβουλοι, στην αρχή της συνεδρίασης. Κατά την ψηφοφορία επί θέματος της ημερήσιας διάταξης, δώδεκα (12) ψηφίζουν θετικά (υπέρ), πέντε (5) ψηφίζουν αρνητικά (κατά) και τρεις (3) δηλώνουν αποχή.*

1ος υπολογισμός:

Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων που είναι παρόντες κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι μεγαλύτερος από αυτόν που δεν παρευρίσκεται σε αυτήν, και άρα επιτυγχάνεται η απαρτία για την έναρξη της συνεδρίασης.

2ος υπολογισμός:

Ο αριθμός αυτών που λογίζονται ως παρόντες, είναι όσοι ψήφισαν είτε θετικά είτε αρνητικά, δηλαδή είναι δεκαεπτά (17) μέλη.

3ος υπολογισμός:

⁴⁸ Ένας από τους αντιδημάρχους με τη σειρά αναπλήρωσης που έχει ορίσει ο δήμαρχος με την απόφαση ορισμού τους ή σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί αντιδήμαρχος προς αναπλήρωση του δημάρχου ο σύμβουλος της παράταξης του δημάρχου που έχει εκλεγεί κατά σειρά με τις περισσότερες ψήφους, σύμφωνα με την απόφαση επικύρωσης της εκλογής (άρθρο 113 Κ.Τ.Α.).

⁴⁹ Παρ. 5 του άρθρου 128 του Κ.Τ.Α.

⁵⁰ [Στο Παράρτημα παρατίθενται παραδείγματα λήψης αποφάσεων κατά τη διάρκεια συνεδρίασης 29μελούς δημοτικού συμβουλίου.](#)

⁵¹ Παρ. 2 του άρθρου 128 του Κ.Τ.Α.

Ο αριθμός αυτών που λογίζονται ως παρόντες, δεκαεπτά (17) μέλη, είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό που απαιτείται σε ένα 25μελές δημοτικό συμβούλιο για την ύπαρξη απαρτίας, που είναι δεκατρία (13) μέλη.

Συνεπώς, η πλειοψηφία υπολογίζεται επί των δεκαεπτά (17) ψηφισάντων.

4ος υπολογισμός:

Η απόφαση λαμβάνεται με εννέα (9) και άνω θετικές ψήφους. Συνεπώς, οι δώδεκα (12) θετικές ψήφοι συντελούν στη λήψη θετικής απόφασης.

ii. Εάν ο συνολικός αριθμός όσων ψηφίζουν θετικά ή αρνητικά είναι ίσος ή κατώτερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας⁵², η απόφαση λαμβάνεται μόνο εάν συγκεντρωθεί αριθμός θετικών ψήφων, ίσος τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαρτίας.

Παράδειγμα: Σε συνεδρίαση 25μελούς δημοτικού συμβουλίου παρευρίσκονται δεκαπέντε (15) σύμβουλοι. Κατά την ψηφοφορία επί θέματος της ημερήσιας διάταξης, έξι (6) ψηφίζουν θετικά, πέντε (5) αρνητικά και τρεις (3) δηλώνουν αποχή από την ψηφοφορία.

1ος υπολογισμός:

Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων που είναι παρόντες κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι μεγαλύτερος από αυτόν που δεν παρευρίσκεται σε αυτήν, και άρα επιτυγχάνεται η απαρτία για την έναρξη της συνεδρίασης.

2ος υπολογισμός:

Ο αριθμός αυτών που λογίζονται ως παρόντες, είναι όσοι ψήφισαν είτε θετικά είτε αρνητικά, δηλαδή είναι έντεκα (11) μέλη.

3ος υπολογισμός:

Ο αριθμός αυτών που λογίζονται ως παρόντες, έντεκα (11) μέλη, είναι μικρότερος από τον αριθμό που απαιτείται σε ένα 25μελές δημοτικό συμβούλιο για την ύπαρξη απαρτίας, που είναι δεκατρία (13) μέλη.

Συνεπώς, η πλειοψηφία υπολογίζεται επί του αριθμού μελών της απαρτίας (13) μέλη.

4ος υπολογισμός:

Για τη λήψη απόφασης απαιτείται ο αριθμός των θετικών ψήφων να είναι τουλάχιστον ίσος με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαιτούμενης για την έναρξη της συνεδρίασης απαρτίας, ήτοι τουλάχιστον επτά (7) θετικές ψήφοι.

Επομένως, στην περίπτωση αυτή η προς ψήφιση πρόταση δεν εγκρίνεται, καθώς δεν έχει λάβει τον απαιτούμενο αριθμό θετικών ψήφων.

iii. Εάν, λόγω αποχώρησης μελών από τη συνεδρίαση, δεν υπάρχει η ελάχιστη απαιτούμενη απαρτία, η απόφαση λαμβάνεται μόνο εάν συγκεντρωθεί αριθμός θετικών ψήφων, ίσος τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της ελάχιστα απαιτούμενης απαρτίας.

Παράδειγμα: Σε συνεδρίαση 15μελούς δημοτικού συμβουλίου παρευρίσκονται δώδεκα (12) σύμβουλοι. Πριν τη συζήτηση του τέταρτου θέματος της ημερήσιας διάταξης αποχωρούν πέντε (5) σύμβουλοι και απομένουν επτά (7), εκ των οποίων τέσσερις (4) ψηφίζουν θετικά και τρεις (3) αρνητικά.

⁵² Παρ. 2 του άρθρου 127 του Κ.Τ.Α.

1ος υπολογισμός:

Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων που είναι παρόντες κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι μεγαλύτερος από αυτόν που δεν παρευρίσκεται σε αυτήν, και άρα επιτυγχάνεται η απαρτία για την έναρξη της συνεδρίασης.

2ος υπολογισμός:

Ο αριθμός αυτών που λογίζονται ως παρόντες, είναι όσοι ψήφισαν είτε θετικά είτε αρνητικά, δηλαδή είναι επτά (7) μέλη.

3ος υπολογισμός:

Ο αριθμός αυτών που λογίζονται ως παρόντες, επτά (7) μέλη, είναι μικρότερος από τον αριθμό που απαιτείται σε ένα 15 μελές δημοτικό συμβούλιο για την ύπαρξη απαρτίας, που είναι οκτώ (8) μέλη.

Συνεπώς, η πλειοψηφία υπολογίζεται επί του αριθμού μελών της απαρτίας (8) μέλη.

4ος Υπολογισμός:

Επειδή ο συνολικός αριθμός των παρόντων συμβούλων είναι μικρότερος από τον αριθμό που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας, για τη λήψη απόφασης, απαιτείται ο αριθμός των θετικών ψήφων να είναι τουλάχιστον ίσος με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαιτούμενης για την έναρξη της συνεδρίασης απαρτίας, ήτοι πέντε (5) θετικές ψήφοι. Επομένως, στην περίπτωση αυτή η προς ψήφιση πρόταση δεν εγκρίνεται, καθώς δεν έχει λάβει τον απαιτούμενο αριθμό θετικών ψήφων.

Επομένως, στις ανωτέρω δύο περιπτώσεις, είτε δηλαδή αν ο συνολικός αριθμός των ψηφισάντων είναι ίσος ή κατώτερος από τον αριθμό των μελών, που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας είτε αν, λόγω αποχωρήσεων μελών, ο αριθμός των μελών που απομένει, είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας, για να ληφθεί μια απόφαση πρέπει να συγκεντρώνει αριθμό θετικών ψήφων, ίσο τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαρτίας⁵³.

Κανόνας υπολογισμού πλειοψηφίας για λήψη απόφασης	
ΝΑΙ + ΟΧΙ > ΑΠΑΡΤΙΑ:	πλειοψηφία παρόντων (ψηφισάντων)
ΝΑΙ + ΟΧΙ = ΑΠΑΡΤΙΑ :	πλειοψηφία παρόντων (ψηφισάντων)
ΝΑΙ + ΟΧΙ < ΑΠΑΡΤΙΑ:	πλειοψηφία επί απαιτούμενης απαρτίας

⁵³ Επομένως, για να ληφθεί απόφαση ο αριθμός των θετικών ψήφων πρέπει να είναι:

Σε 13μελή συμβούλια: 4

Σε 15μελή συμβούλια: 5

Σε 19μελή συμβούλια: 6

Σε 25μελή συμβούλια: 7

Σε 29μελή συμβούλια: 8

Σε 35μελή συμβούλια: 10

Σε 39μελή συμβούλια: 11

Σε 43μελή συμβούλια: 12

Μυστική ψηφοφορία

Μυστική ψηφοφορία διεξάγεται μόνο στις περιπτώσεις που είτε προβλέπεται ρητά σε διάταξη νόμου είτε κατόπιν σχετικής απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Η μυστική ψηφοφορία διεξάγεται με τη χρήση ψηφοδελτίων. Εάν διαπιστωθεί, κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, ότι ψηφοδέλτια περιέχουν διακριτικά σημεία, που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, αυτά ακυρώνονται⁵⁴.

Για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας κατά τη λήψη της απόφασης, ισχύουν τα αναφερόμενα στην ενότητα «Υπολογισμός πλειοψηφίας κατά τη λήψη απόφασης», με την εκ νέου επισήμανση ότι αν κάποιος μέλος επιλέξει λευκή ψήφο, αυτή δεν προσμετράται κατά την καταμέτρηση των ψήφων, θετικών ή αρνητικών. Σε περίπτωση, ωστόσο, ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά. Εάν και κατά την επαναληπτική ψηφοφορία προκύψει ισοψηφία, η προς ψήφιση πρόταση θεωρείται απορριπτέα.

Δεν προσμετρώνται κατά τον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων για τη λήψη απόφασης:
Η δήλωση αποχής από τη φανερή ψηφοφορία Η λευκή ψήφος σε μυστική ψηφοφορία Αποχωρήσαντες πριν από την ψηφοφορία σύμβουλοι

Λειτουργία δημοτικού συμβουλίου

Το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται σε δημόσια συνεδρίαση⁵⁵ την ημέρα, την ώρα και με τον συγκεκριμένο τρόπο, που ορίζεται στην πρόσκληση.

Ο πρόεδρος του συμβουλίου διαπιστώνει την ύπαρξη απαρτίας. Για τη διαπίστωσή της, ο γραμματέας⁵⁶ εκφωνεί τον κατάλογο των παρόντων, καταγράφει τους απόντες από τη συνεδρίαση και σημειώνει αν η απουσία τους είναι δικαιολογημένη ή όχι. Επισημαίνεται ότι ο γραμματέας καταγράφει τους δημοτικούς συμβούλους που εισέρχονται ή αποχωρούν καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης.

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης ο πρόεδρος διαπιστώσει την ύπαρξη της απαρτίας και ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου εγγράφει κατόπιν γραπτής δήλωσής τους στο προεδρείο:

- τους ειδικούς αγορητές ανά θέμα, οι οποίοι ορίζονται από τις παρατάξεις,

⁵⁴ Παρ. 6 του άρθρου 128 του Κ.Τ.Α.

⁵⁵ Άρθρο 129 Κ.Τ.Α.

⁵⁶ Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι του δήμου, με απόφαση του δημάρχου.

- τους δημοτικούς σύμβουλους που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα, ως ομιλητές,
- τον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και τον πρόεδρο του συμβουλίου νέων, ως ομιλητές, εφόσον το επιθυμούν.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης, προκειμένου να αρχίσει η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Υπενθυμίζεται ότι, πριν την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, και μετά από εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου, το συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίσει, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και χωρίς συζήτηση, ότι ένα θέμα το οποίο δεν περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον. Ακολούθως συζητείται το θέμα και λαμβάνεται απόφαση επ' αυτού, με την εκάστοτε απαιτούμενη πλειοψηφία.

Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση και λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης, δύναται δε να αποβάλει σύμβουλο ή πολίτη που τη διαταράσσει.

Ο πρόεδρος, κατά τη συζήτηση κάθε θέματος, δίδει τον λόγο στον δήμαρχο, ο οποίος έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση αυτή ο αναπληρωτής του δημάρχου διατηρεί το κατά προτεραιότητα δικαίωμα λόγου.

Μετά από τον δήμαρχο και τον αρμόδιο αντιδήμαρχο, εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων της μειοψηφίας, με βάση τον αριθμό των συμβούλων της παράταξης, κατά φθίνουσα σειρά, και σε περίπτωση ίσου αριθμού συμβούλων, κατόπιν κλήρωσης. Στη συνέχεια, ο πρόεδρος δίδει τον λόγο στους εγγεγραμμένους ειδικούς αγορητές και ομιλητές. Μετά τους ομιλητές, τον λόγο λαμβάνουν οι δημοτικοί υπάλληλοι, εκπρόσωποι φορέων ή ιδιώτες, στους οποίους ο πρόεδρος έχει απευθύνει πρόσκληση⁵⁷, προκειμένου να συμβάλλουν με τις τοποθετήσεις τους στην καλύτερη διαμόρφωση της απόφασης. Επιπλέον, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, δύναται να επιτραπεί να λάβουν τον λόγο και άλλοι εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

Σε κάθε περίπτωση, με σκοπό την ομαλή και αποτελεσματική ολοκλήρωση της συνεδρίασης, με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, για τον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και τον πρόεδρο του συμβουλίου νέων, καθώς και για όλα τα πρόσωπα τα οποία δύνανται να λάβουν τον λόγο σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας ή πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας παρευρίσκεται στη συνεδρίαση κατόπιν πρόσκλησής του προέδρου, μετέχει στη

⁵⁷ Παρ. 4 του άρθρου 124 του Κ.Τ.Α.

συζήτηση του θέματος που αφορά τη δημοτική κοινότητα που εκπροσωπεί, με δικαίωμα λόγου και ψήφου.

Μετά την εξάντληση, ανά θέμα, του καταλόγου των ομιλητών, ο πρόεδρος διατυπώνει την οριστική πρόταση προς ψήφιση του θέματος, όπως διαμορφώθηκε μετά από τις ανωτέρω ομιλίες. Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπεται ρητά στο νόμο, δεν επιτρέπεται προς ψήφιση η διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων.

Όταν λόγω της σοβαρότητας και της φύσης των θεμάτων παρατείνεται η συζήτηση, το συμβούλιο, με απόφασή του, είναι δυνατόν να διακόψει τη συνεδρίαση, προκειμένου αυτή να συνεχιστεί την επόμενη ημέρα και την ίδια ώρα μόνο για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, για τα οποία το συμβούλιο δεν έλαβε απόφαση. Στην περίπτωση αυτή, θεωρείται ότι η συζήτηση των θεμάτων εκκίνησε και περατώθηκε κατά την τελευταία συνεδρίαση, αφού πρώτα ο πρόεδρος ενημερώσει το σώμα για όσα συζητήθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίαση.

Αφού εξαντληθούν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της συνεδρίασης.

Αναπλήρωση προέδρου

Εάν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει⁵⁸ ο αντιπρόεδρος, ο οποίος τον αντικαθιστά στη διεύθυνση της συνεδρίασης. Εάν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, τα καθήκοντα του προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους της παράταξης του δημάρχου έχει εκλεγεί κατά σειρά με τις περισσότερες ψήφους, σύμφωνα με την απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου περί επικύρωσης της εκλογής.

18

Δ. Συμμετοχή εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας και προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας στο δημοτικό συμβούλιο

Κατά τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν αποκλειστικά σε συγκεκριμένη δημοτική κοινότητα⁵⁹ του δήμου, προσκαλείται υποχρεωτικά ο εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας⁶⁰ ή ο πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, ο οποίος στην περίπτωση αυτή μετέχει στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου. Επισημαίνεται ότι η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη, αν ο πρόεδρος δεν έχει προσκληθεί εγκαίρως ή καθόλου, εκτός εάν ο ίδιος είναι παρών και δεν αντιλέγει για την

⁵⁸ Παρ. 2 του άρθρου 129 του Κ.Τ.Α.

⁵⁹ Άρθρο 131 Κ.Τ.Α.

⁶⁰ Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 183 του Κ.Τ.Α., μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου 2024-2028, όπου γίνεται αναφορά σε εκπρόσωπο δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους, νοείται ο πρόεδρος δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων.

πραγματοποίηση της συνεδρίασης. Για τη συμμετοχή τους αυτή οι εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων και οι πρόεδροι συμβουλίου δημοτικής κοινότητας λαμβάνουν την αποζημίωση της παρ. 1 του άρθρου 299 Κ.Τ.Α.

Ο εκπρόσωπος κοινότητας ή ο πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας δεν υπολογίζεται για τη διαπίστωση της απαρτίας των μελών του δημοτικού συμβουλίου, αλλά η ψήφος του προσμετράται στον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων, για τη λήψη της απόφασης επί του θέματος που αφορά την κοινότητά του.

Όταν πρόκειται να ληφθούν διαφοροποιημένα μέτρα, που αφορούν σε περισσότερες δημοτικές κοινότητες, η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου είναι διακριτή ανά δημοτική κοινότητα, ώστε ο εκπρόσωπος της κοινότητας ή ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας να ασκεί δικαίωμα ψήφου αποκλειστικά και μόνο για τα ζητήματα που αφορούν στη δημοτική κοινότητα την οποία εκπροσωπεί. Η τυχόν παράλειψη άσκησης του δικαιώματος ψήφου του στην περίπτωση αυτή, δεν θίγει το κύρος της ληφθείσας απόφασης.

Κατά τη συζήτηση και λήψη απόφασης για θέματα εκτός της ημερήσιας διάταξης, η συμμετοχή του εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας ή του προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας πρέπει να διασφαλίζεται με τη διενέργεια συνεδρίασης με μικτό τρόπο (δηλαδή διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη), ανεξάρτητα από το εάν τελικά θα συμμετάσχει στη συνεδρίαση⁶¹. Σε περίπτωση μη συμμετοχής του, η ληφθείσα απόφαση δεν θεωρείται μη νόμιμη για τον λόγο αυτό.

Σε περίπτωση που ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κωλύεται να παραστεί στη συνεδρίαση, ο σύμβουλος που τον αναπληρώνει δεν έχει δικαίωμα ψήφου.

19

Ε. Πρακτικά Συνεδρίασης και Δημοσίευση Αποφάσεων

Πρακτικά συνεδρίασης δημοτικού συμβουλίου. Σε κάθε συνεδρίαση του συμβουλίου τηρούνται επίσημα και πρόχειρα πρακτικά⁶², με ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα του συμβουλίου, καθώς και του αρμόδιου υπαλλήλου του δήμου. Επισημαίνεται ότι πρακτικό συντάσσεται και όταν η συνεδρίαση ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο.

Τα **πρόχειρα** πρακτικά, έχουν προσωρινό και συνοπτικό χαρακτήρα, υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα του συμβουλίου και αποτελούν τη βάση των επίσημων πρακτικών. Σε περίπτωση που ο γραμματέας απουσιάζει είναι δυνατή η υπογραφή τους μόνο από τον πρόεδρο. Σε περίπτωση που απουσιάζει ο πρόεδρος, τα πρόχειρα πρακτικά υπογράφονται από τον αντιπρόεδρο.

⁶¹ Άρθρο 131 στο πεδίο 14 (κατ' άρθρο ανάλυση) της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης

⁶² Άρθρο 132 Κ.Τ.Α.

Τα **επίσημα** πρακτικά, καταρτίζονται με κάθε πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο, μεταφέρονται σε κείμενο ηλεκτρονικής μορφής και υπογράφονται ψηφιακά⁶³ από τον πρόεδρο και τον γραμματέα του συμβουλίου⁶⁴. Στη συνέχεια αναρτώνται, κατά το πλήρες περιεχόμενό τους, στην ιστοσελίδα του δήμου. Εφ' όσον στα πρακτικά καταγράφονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ιδιωτών, κατά την ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα, αυτά ανωνυμοποιούνται.

Τα επίσημα πρακτικά κάθε συνεδρίασης, συμπεριλαμβανομένης της συνεδρίασης που ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο, λαμβάνουν ιδιαίτερο αύξοντα αριθμό, με διακεκριμένη αρίθμηση κατ' έτος, και στο τέλος του έτους ενοποιούνται με ευθύνη του προέδρου του συμβουλίου και του γραμματέα του.

Η μη τήρηση των επίσημων πρακτικών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, και η μη ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του δήμου συνιστούν σοβαρή παράβαση καθήκοντος για τον πρόεδρο και τον γραμματέα του συμβουλίου, για την οποία ελέγχεται πειθαρχικά, σύμφωνα με την προβλεπόμενη πειθαρχική διαδικασία.

Στα πρακτικά καταχωρούνται οι συζητήσεις, ψηφοφορίες, αποφάσεις και μειοψηφούσες γνώμες για κάθε θέμα, ο αριθμός και η χρονολογία της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη συνεδρίαση, ο τόπος, ο τρόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και αν αυτή διεξήχθη δημόσια ή κεκλεισμένων των θυρών, το όνομα του δημάρχου και τα ονόματα και η ιδιότητα των μελών που παρίστανται κατά την έναρξη της συνεδρίασης, τα ονοματεπώνυμα των απόντων μελών, η προσέλευση ή η αποχώρηση των μελών κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, καθώς και όλων των προσώπων που έχουν κληθεί να συμμετάσχουν στη συνεδρίαση, είτε με δικαίωμα ψήφου είτε με δικαίωμα λόγου.⁶⁵

Η καταγραφή εικόνας και ήχου και η ηλεκτρονική απόδοση σε μορφή κειμένου των συνεδριάσεων του συμβουλίου, δύναται να ανατίθενται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών του ν. 4412/2016 (Α' 147).

Δημοσίευση αποφάσεων δημοτικού συμβουλίου

Οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου - εξαιρουμένων των κανονιστικών - καθίστανται άμεσα εκτελεστές από την έκδοσή τους, και φέρουν τις υπογραφές του προέδρου και του γραμματέα του συμβουλίου. Έως πέντε (5) ημέρες μετά από τη συνεδρίαση του συμβουλίου, με ευθύνη του αρμόδιου υπαλλήλου, σε συνεργασία με τον πρόεδρο, αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου πίνακας, όπου περιλαμβάνονται τα θέματα που συζητήθηκαν, ο αριθμός των αποφάσεων και περίληψη του περιεχομένου τους, περιλαμβανομένης της ψήφου της μειοψηφίας⁶⁶.

Περαιτέρω, για ορισμένες κατηγορίες αποφάσεων, ισχύουν οι ακόλουθες πρόσθετες υποχρεώσεις δημοσιότητας:

⁶³ Έως την εξασφάλιση εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, οι αποφάσεις υπογράφονται με φυσική υπογραφή (παρ. 1 του άρθρου 752 του Κ.Τ.Α.)

⁶⁴ Επισημαίνεται ότι ακόμα και εάν απουσιάζει ο πρόεδρος ή ο γραμματέας από τη συνεδρίαση τα επίσημα πρακτικά υπογράφονται υποχρεωτικά από αυτούς, καθώς καταγράφονται με κάθε πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο.

⁶⁵ Το περιεχόμενο των πρακτικών δεν εξειδικεύεται στις διατάξεις του Κ.Τ.Α..

⁶⁶ Άρθρο 133 Κ.Τ.Α.

- Ατομικού περιεχομένου πράξεις: Δημοσιεύονται υπό μορφή περίληψης στην ιστοσελίδα του δήμου εντός πέντε (5) ημερών από τη συνεδρίαση του συμβουλίου, και κοινοποιούνται σε πλήρες κείμενο στον ενδιαφερόμενο.
- Κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις: Για τη νόμιμη υπόστασή τους, δημοσιεύονται υποχρεωτικά σε πλήρες κείμενο στην ιστοσελίδα του δήμου, παραμένοντας συνεχώς διαθέσιμες, ενώ ο Πρόεδρος λαμβάνει μέτρα για την ευρύτερη δημοσιοποίησή τους μέσω τοπικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και χρησιμοποιεί, για τον ίδιο σκοπό, οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνονται τα εξής:

- Αν ειδικές διατάξεις προβλέπουν τη δημοσίευση αποφάσεων του συμβουλίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διατηρείται, σε κάθε περίπτωση, αυτός ο τρόπος δημοσίευσης.
- Αποφάσεις του συμβουλίου, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020, περί πεδίου εφαρμογής ψηφιακής διαφάνειας, αναρτώνται υποχρεωτικά στον ιστότοπο του προγράμματος «Διαύγεια», με τις επιφυλάξεις και τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, καθώς και στο άρθρο 79 του ίδιου νόμου, περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απόρρητων.
- Αποφάσεις με τις οποίες θεσπίζονται διοικητικές διαδικασίες δημοσιεύονται στο Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών (Ε.Μ.Δ.Δ. - ΜΙΤΟΣ) του άρθρου 90 του ν. 4727/2020.

Οι αποφάσεις των δήμων διατίθενται προς το κοινό, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Ι του ν. 4727/2020, περί ανοικτών δεδομένων και περαιτέρω χρήσης πληροφοριών δημοσίου τομέα.

21

Δημοσίευση αποφάσεων δημοτικού συμβουλίου σε εφημερίδα

Συγκεκριμένες αποφάσεις των δήμων δημοσιεύονται υποχρεωτικά σε τουλάχιστον δύο (2) ημερήσιες ή εβδομαδιαίες εφημερίδες⁶⁷ του υπομητρώου του Μητρώου Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου του ν. 3548/2007 του ηλεκτρονικού Μητρώου Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ.) της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης.

Ειδικότερα, κατά το πλήρες περιεχόμενό τους δημοσιεύονται:

- Η απόφαση περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων του δημοτικού συμβουλίου στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 166 Κ.Τ.Α., περί γενικών διατάξεων για τη λειτουργία δημοτικών κοινοτήτων.
- Οι τοπικές κανονιστικές αποφάσεις του άρθρου 318 Κ.Τ.Α., περί δημοτικών κανονιστικών πράξεων τοπικού ενδιαφέροντος.
- Οι αποφάσεις του άρθρου 317 Κ.Τ.Α., περί αρμοδιοτήτων που απορρέουν από το τεκμήριο καθημερινότητας.
- Η απόφαση προκήρυξης δημοτικού συμβουλευτικού δημοψηφίσματος του άρθρου 175 Κ.Τ.Α., περί διαδικασίας προκήρυξης του δημοτικού δημοψηφίσματος.

⁶⁷ Άρθρο 134 Κ.Τ.Α.

Στην κατηγορία της υποχρέωσης της ως άνω δημοσίευσης κατά συνοπτική κατάσταση, εμπίπτουν οι εξής αποφάσεις:

- Ο προϋπολογισμός, η απόφαση επιβολής τελών και εισφορών, οι χρηματοοικονομικές αναφορές και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7).
- Οι ανακοινώσεις κοινωνικών προγραμμάτων.

Ειδικότερες μορφές δημοσίευσης σε εφημερίδα προβλέπονται για τις κάτωθι περιπτώσεις αποφάσεων/πράξεων:

- Οι αποφάσεις κήρυξης απαλλοτρίωσης και σύστασης δουλείας υπέρ των δήμων, οι οποίες δημοσιεύονται σε εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 644 του Κ.Τ.Α.
- Οι διακηρύξεις δημοπρασιών και προκηρύξεις διαγωνισμών των δήμων, οι οποίες δημοσιεύονται σε εφημερίδα σύμφωνα με τον ν. 3548/2007, περί καταχώρησης δημοσιεύσεων των φορέων του δημοσίου στον νομαρχιακό και τοπικό τύπο και πεδίου εφαρμογής.

ΣΤ. Ειδικές Συνεδριάσεις Δημοτικού Συμβουλίου

Εκτός από τις συνεδριάσεις κατά τις οποίες λαμβάνονται αποφάσεις, το δημοτικό συμβούλιο συγκαλείται και σε ειδικές συνεδριάσεις λογοδοσίας ή ευρύτερης ενημέρωσης, στις οποίες δεν λαμβάνονται αποφάσεις. Πρόκειται περί ειδικών συνεδριάσεων, που αποσκοπούν στην ενίσχυση της δημόσιας διαφάνειας και τη λογοδοσία της δημοτικής αρχής και διαφοροποιούνται από τις λοιπές συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όχι μόνο ως προς τον σκοπό τους, αλλά και ως προς τη διαδικασία σύγκλησης και διεξαγωγής τους. Ειδικότερα, αναλύονται η ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας και η συνεδρίαση απολογισμού πεπραγμένων της δημοτικής αρχής.⁶⁸

Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικού συμβουλίου

Το δημοτικό συμβούλιο συγκαλείται υποχρεωτικά σε ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας της δημοτικής αρχής⁶⁹, το αργότερο κάθε τέσσερις (4) μήνες, εκτός και εάν δεν υποβληθεί κανένα θέμα ή προκύψουν λόγοι ανωτέρας βίας. Δεδομένου ότι ο Κ.Τ.Α. δεν περιλαμβάνει ειδική μεταβατική διάταξη για την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 150, η τετράμηνη προθεσμία υπολογίζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ως άνω νόμου (29.6.2026). Συνεπώς, η ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δύναται να συγκληθεί οποτεδήποτε εντός του χρονικού πλαισίου που τίθεται στην παρ. 1 του άρθρου 150 Κ.Τ.Α. και, σε κάθε περίπτωση, πριν από την παρέλευση τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του.

⁶⁸ Επισημαίνεται ότι λοιπές ειδικές συνεδριάσεις, που προβλέπονται τόσο από τις διατάξεις του Κ.Τ.Α. όσο και από την κείμενη νομοθεσία και οι οποίες αφορούν σε εξειδικευμένα αντικείμενα, δεν εξετάζονται στην παρούσα εγκύκλιο.

⁶⁹ Άρθρο 150 Κ.Τ.Α.

Ο πρόεδρος του συμβουλίου αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου, δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, την πρόσκληση, η οποία κοινοποιείται στους συμμετέχοντες, αυθημερόν, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στην πρόσκληση περιλαμβάνονται:

- α) η ημερομηνία,
- β) ο τόπος,
- γ) ο τρόπος της συνεδρίασης και
- δ) η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προς συζήτηση θεμάτων.

Κάθε σύμβουλος δύναται να καταθέσει εγγράφως στο προεδρείο του συμβουλίου, τρεις (3) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, ένα θέμα το οποίο αφορά στις αρμοδιότητες του δήμου ή των νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης του άρθρου 186 Κ.Τ.Α.⁷⁰. Εφόσον έχουν υποβληθεί από τους δημοτικούς συμβούλους συνολικά πάνω από δέκα (10) θέματα, διενεργείται δημόσια κλήρωση από το προεδρείο για τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν και τα οποία εγγράφονται στη συνέχεια στην ημερήσια διάταξη. Από τα θέματα της κλήρωσης, έως τρία (3) προέρχονται από συμβούλους της πλειοψηφίας.

Επιπλέον, συζητούνται έως δύο (2) θέματα που έχουν τεθεί από τους εκπροσώπους ή προέδρους συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων. Σε περίπτωση υποβολής πλέον των δύο (2) θεμάτων διενεργείται κλήρωση.

Επιπλέον των ανωτέρω εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη υποχρεωτικά:

- ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο συμπαράστατης του δημότη και της επιχείρησης
- ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου και αφορά ζήτημα αρμοδιότητας του συμβουλίου ένταξης μεταναστών και προσφύγων⁷¹
- ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου και αφορά προτάσεις της συνέλευσης κατοίκων δημοτικής κοινότητας⁷²
- ένα (1) θέμα που δύναται να θέσει ο πρόεδρος του συμβουλίου νέων⁷³.

Επισημαίνεται ότι, εάν μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προς συζήτηση θεμάτων δεν υποβληθεί κάποιο θέμα, ο πρόεδρος, σε συνεννόηση με τον δήμαρχο, αναρτά σχετική ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του δήμου και ενημερώνει εγγράφως τους συμμετέχοντες ότι η συνεδρίαση ματαιώνεται λόγω έλλειψης θεμάτων. Στην περίπτωση αυτή, συντάσσεται σχετικό πρακτικό, από το οποίο προκύπτει η σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου σε ειδική συνεδρίαση και ο λόγος ματαίωσής της.

Για την έναρξη και διεξαγωγή της ειδικής συνεδρίασης λογοδοσίας, δεν απαιτείται ο σχηματισμός απαρτίας του συμβουλίου⁷⁴.

⁷⁰ Άρθρα 187 και 188 Κ.Τ.Α.

⁷¹ Παρ. 5 του άρθρου 154 του Κ.Τ.Α.

⁷² Άρθρο 172 Κ.Τ.Α.

⁷³ Βλ. υποσημείωση 24.

⁷⁴ Ως εκ τούτου, εφόσον έχει υποβληθεί έστω και ένα (1) θέμα, σύμφωνα με τα ως άνω αναφερόμενα, η συνεδρίαση λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση του προέδρου.

Ωστόσο, υποχρεωτικά παρευρίσκονται:

- α) ο δήμαρχος, και σε περίπτωση κωλύματός του ο αναπληρωτής του ⁷⁵ ή
- β) ο αρμόδιος αντιδήμαρχος και/ή πρόεδρος του νομικού προσώπου, εφόσον έχει υποβληθεί θέμα της αρμοδιότητάς τους στο προεδρείο και εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη.

Στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας απαγορεύεται η συζήτηση οποιουδήποτε άλλου θέματος καθώς και η λήψη οποιασδήποτε απόφασης.

Θέματα διεξαγωγής της συνεδρίασης και του χρόνου υποβολής και απάντησης των θεμάτων συζήτησης, καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του συμβουλίου.

Απολογισμός πεπραγμένων δημοτικής αρχής

Σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου παρουσιάζεται ο απολογισμός πεπραγμένων της δημοτικής αρχής⁷⁶. Πρόκειται περί ειδικής συνεδρίασης ενημερωτικού χαρακτήρα, κατά την οποία παρουσιάζεται και συζητείται το έργο της δημοτικής αρχής, χωρίς να λαμβάνονται αποφάσεις⁷⁷. Επιπλέον, παρουσιάζεται και συζητείται η ετήσια έκθεση του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης.

Η ειδική δημόσια συνεδρίαση διεξάγεται έως την 30η Ιουνίου του δεύτερου (2ου), τρίτου (3ου) και τέταρτου (4ου) έτους της αυτοδιοικητικής περιόδου. Για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης, το δημοτικό συμβούλιο επιλέγει τον προσφορότερο χώρο. Η διεξαγωγή ανακοινώνεται δεκαπέντε (15), τουλάχιστον, ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της στην ιστοσελίδα του δήμου, καθώς και σε κάθε πρόσφορο μέσο κοινωνικής δικτύωσης.

Κατά τον απολογισμό πεπραγμένων, δύνανται να τοποθετηθούν όλες οι παρατάξεις, να λάβουν τον λόγο τα μέλη του συμβουλίου, οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.

Η δημοτική αρχή οφείλει να λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για τη μετάδοση της συνεδρίασης από τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, το διαδίκτυο, καθώς και από κάθε πρόσφορο άλλο μέσο ενημέρωσης των δημοτών και κατοίκων.

⁷⁵ Όταν κωλύεται ο αντιδήμαρχος, ο δήμαρχος ορίζει τον σύμβουλο που θα τον αναπληρώσει.

⁷⁶ Άρθρο 151 Κ.Τ.Α.

⁷⁷ Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 312 Κ.Τ.Α. τα θέματα που αφορούν στην εκπόνηση και υλοποίηση του Πενταετούς Σχεδίου Δράσεων και του Ετήσιου Προγράμματος Δράσεων, εφόσον υφίστανται, εγγράφονται υποχρεωτικά στην ημερήσια διάταξη και συζητούνται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του απολογισμού πεπραγμένων της αρχής.

Ζ. Γνωμοδοτικές επιτροπές δημοτικού συμβουλίου

Το δημοτικό συμβούλιο δύναται να προβλέπει με τον κανονισμό λειτουργίας του τη σύσταση γνωμοδοτικών επιτροπών⁷⁸ προς υποβολή του έργου του. Οι γνωμοδοτικές επιτροπές επικουρούν τον πρόεδρο του συμβουλίου, με παροχή εισηγήσεων ή μελετών, για την προετοιμασία των θεμάτων που εισάγει στην ημερήσια διάταξη.

Κατ' εξαίρεση είναι υποχρεωτική με τον κανονισμό λειτουργίας η σύσταση:

- α) γνωμοδοτικής επιτροπής, με αντικείμενο θέματα κοινωνικής συνοχής, συμπερίληψης και ισότητας φύλων, δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και εξάλειψης έμφυλων, φυλετικών, κοινωνικών και θρησκευτικών διακρίσεων, και
- β) γνωμοδοτικής επιτροπής με αντικείμενο την υποστήριξη του στην εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.

Υφιστάμενες, μέχρι την έναρξη ισχύος του Κ.Τ.Α., γνωμοδοτικές επιτροπές με αρμοδιότητες σχετικές με αυτές των περ. α) και β) συνεχίζουν να λειτουργούν όπως έχουν συσταθεί, μέχρι την πρόβλεψη νέων στον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου.

Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη του δημοτικού συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του δημάρχου, δύνανται να παραπέμπονται σε γνωμοδοτική επιτροπή, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και με τη συνήθη πλειοψηφία, στην οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισήγησης.

Εντούτοις, θέματα που εισάγονται προς συζήτηση από τη δημοτική επιτροπή, δύνανται να παραπέμπονται σε γνωμοδοτική επιτροπή μόνο κατόπιν απόφασης δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία, ήτοι την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Επιπλέον, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμψει σε γνωμοδοτική επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα, ακόμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.

Η. Υποχρεώσεις δημοτικών συμβούλων

Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και προκειμένου να διασφαλιστεί η αμερόληπτη άσκησή τους, οφείλουν⁷⁹:

- ✓ Να εκπληρώνουν ευσυνείδητα τις υποχρεώσεις τους και να ασκούν τα καθήκοντά τους με γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.
- ✓ Να έχουν άξια και αρμόζουσα για το αξίωμα συμπεριφορά στον δημόσιο βίο τους.
- ✓ Να σέβονται και να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των δημοτών και κατοίκων και να μεριμνούν για την καθολική εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους προς τον δήμο.

⁷⁸ Τα θέματα σύστασης και λειτουργίας των γνωμοδοτικών επιτροπών του δημοτικού συμβουλίου προβλέπονται στο άρθρο 153 Κ.Τ.Α.

⁷⁹ Άρθρα 148 και 149 Κ.Τ.Α.

- ✓ Να απέχουν από κάθε ενέργεια ή πράξη που επηρεάζει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων τους, όπως προβλέπεται στην παρ. 3⁸⁰ του άρθρου 71 του ν. 4622/2019, περί υποχρεώσεων κατά την άσκηση καθηκόντων. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής καθιστά τυχόν σχετική απόφαση αυτοδικαίως άκυρη και συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
- ✓ Να ενθαρρύνουν και να προωθούν κάθε μέτρο και κάθε δράση που προάγει τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς, στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους και της λειτουργίας του δήμου.

Πλέον των ανωτέρω, οι δημοτικοί σύμβουλοι:

- ✓ εκφράζουν τη γνώμη τους και ψηφίζουν κατά συνείδηση, αποβλέποντας στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του συνόλου των δημοτών και κατοίκων, και
- ✓ έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και να εκτελούν με επιμέλεια τα καθήκοντά τους και κάθε εργασία που τους αναθέτει το δημοτικό συμβούλιο.

Επισημαίνεται ότι, αδικαιολόγητη απουσία συμβούλου στις τακτικές συνεδριάσεις του συμβουλίου για διάστημα τριών συνεχόμενων (3) μηνών, συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, για την οποία ο πρόεδρος του συμβουλίου υποχρεούται να ενημερώνει γραπτώς τον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας. Η παράλειψη εκπλήρωσης αυτής της υποχρέωσης από τον πρόεδρο του συμβουλίου συνιστά επίσης σοβαρή παράβαση καθήκοντος.

⁸⁰ Η αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων επηρεάζεται ιδίως όταν προκύπτει: α) όφελος, οικονομικό ή μη, για τους ίδιους, τους συζύγους ή τους συμβιούντες κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4356/2015, τους συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθείαν μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε, έως και δευτέρου βαθμού, καθώς και για πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, με τα οποία έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση, και β) βλάβη, οικονομική ή μη, για πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, με τα οποία υπάρχει ιδιαίτερη εχθρότητα.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στα στελέχη της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα στοιχεία των οποίων παρατίθενται κατωτέρω:

Όνομα	Τηλέφωνο
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Βρεκούση Αθηνά	213 136 4360
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Κουλουράς Κωνσταντίνος	213 136 4308
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Αναστασίου Αικατερίνη	213 136 4403

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotiko-symvoulia>

Ο Υπουργός

27

Θεόδωρος Λιβάνιος

Αποδέκτες

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Μονάδα Σύνταξης και Εφαρμογής Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
5. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών

Θ. Παράρτημα

Για την πληρέστερη κατανόηση των περιπτώσεων λήψης αποφάσεων που αναπτύχθηκαν ανωτέρω, παρατίθεται ενδεικτικό παράδειγμα συνεδρίασης **29μελούς δημοτικού συμβουλίου**.

Πριν από την έναρξη της συνεδρίασης **διαπιστώνεται η ύπαρξη απαρτίας, με είκοσι (20) δημοτικούς συμβούλους παρόντες** και το συμβούλιο προχωρά στη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Για κάθε θέμα ξεχωριστά, ο πρόεδρος, με την ολοκλήρωση της συζήτησής του, διατυπώνει τη διαμορφωθείσα πρόταση και προβαίνει σε ονομαστική κλήση των συμβούλων.

1^ο Θέμα (εφαρμογή γενικού κανόνα)

Η απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο: 15 μέλη

Συντρέχει Απαρτία: 20 δημοτικοί σύμβουλοι κατά την έναρξη της συνεδρίασης

Υπέρ (θετικές ψήφοι): 12

Κατά (αρνητικές ψήφοι): 8

Όλοι οι παρόντες σύμβουλοι ψηφίζουν θετικά ή αρνητικά. Η πλειοψηφία υπολογίζεται επί των είκοσι (20) ψηφισάντων και επομένως απαιτούνται τουλάχιστον έντεκα (11) θετικές ψήφοι για τη λήψη απόφασης. Εν προκειμένω, λαμβάνεται απόφαση με δώδεκα (12) θετικές ψήφους, δηλαδή η προς ψήφιση πρόταση γίνεται αποδεκτή (εγκρίνεται).

28

2^ο Θέμα (δηλώσεις αποχής που δεν επηρεάζουν τον υπολογισμό πλειοψηφίας)

Η απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο: 15 μέλη

Υπέρ (θετικές ψήφοι): 9

Κατά (αρνητικές ψήφοι): 7

Αποχή: 4

Λογιζόμενοι ως παρόντες 16 μέλη: πάνω από την απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο

Τέσσερις (4) σύμβουλοι δηλώνουν αποχή, οπότε δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων για τη λήψη απόφασης.

Η πλειοψηφία υπολογίζεται επί των δεκαέξι (16) ψηφισάντων που ψήφισαν (είτε θετικά είτε αρνητικά), και επομένως χρειάζονται τουλάχιστον εννέα (9) θετικές ψήφοι για τη λήψη απόφασης. Εν προκειμένω, λαμβάνεται απόφαση με εννέα (9) θετικές ψήφους, δηλαδή η προς ψήφιση πρόταση γίνεται αποδεκτή (εγκρίνεται).

3^ο Θέμα (δηλώσεις αποχής που επηρεάζουν τον υπολογισμό πλειοψηφίας)

Η απαρτία σε 29 μελές δημοτικό συμβούλιο: 15 μέλη

Υπέρ (θετικές ψήφοι): 7

Κατά (αρνητικές ψήφοι): 1

Αποχή: 12

Λογιζόμενοι ως παρόντες 8 μέλη: κάτω από την απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο

Δώδεκα (12) σύμβουλοι δηλώνουν αποχή, με αποτέλεσμα να λογίζονται ως παρόντες για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας μόνο τα μέλη που ψηφίζουν (θετικά ή αρνητικά), δηλαδή μόνο οχτώ (8) σύμβουλοι.

Επειδή ο αριθμός των ψηφισάντων είναι μικρότερος του αριθμού που απαιτείται για τον σχηματισμό απαρτίας (15), η απαιτούμενη πλειοψηφία για την λήψη απόφασης υπολογίζεται επί του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία (15). Εν προκειμένω, με επτά (7) θετικές ψήφους η προς ψήφιση πρόταση δεν εγκρίνεται (απορρίπτεται).

4ο Θέμα (ισοψηφία)

Η απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο: 15 μέλη

Υπέρ (θετικές ψήφοι): 9, εκ των οποίων η μία (1) του προέδρου

Κατά (αρνητικές ψήφοι): 9

Δηλώσεις αποχής: 2

Λογιζόμενοι ως παρόντες 18 μέλη: πάνω από την απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο

Στο 5ο θέμα της ημερήσιας διάταξης επί φανεράς ψηφοφορίας προκύπτει ισοψηφία. Ως εκ τούτου, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάσσεται ο πρόεδρος. Εν προκειμένω, η προς ψήφιση πρόταση γίνεται αποδεκτή (εγκρίνεται).

5ο Θέμα (αποχώρηση και λευκή ψήφος)

Η απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο: 15 μέλη

Αποχωρήσεις: 5

Παρόντες στην ψηφοφορία 15 μέλη: ίσος αριθμός με τον αριθμό της απαρτίας σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης και πριν την έναρξη της συζήτησης του 6ου θέματος, πέντε (5) σύμβουλοι αποχωρούν από τη συνεδρίαση και από τους είκοσι που ήταν στην αρχή της συνεδρίασης απομένουν δεκαπέντε (15) σύμβουλοι. Επειδή ο αριθμός των συμβούλων που απομένουν είναι ίσος με τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό απαρτίας (15), για τη λήψη απόφασης απαιτείται να συγκεντρωθεί αριθμός θετικών ψήφων, ίσος τουλάχιστον με την απόλυτη πλειοψηφία επί του αριθμού της απαρτίας, δηλαδή οχτώ (8) θετικές ψήφοι.

Τα μέλη του συμβουλίου καλούνται να ψηφίσουν με μυστική ψηφοφορία και από την καταμέτρηση των ψηφοδελτίων προκύπτουν:

Υπέρ (θετικές ψήφοι): 7

Κατά (αρνητικές ψήφοι): 7

Λευκή ψήφος: 1

Η λευκή ψήφος δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της πλειοψηφίας των παρόντων, οπότε επικρατεί ισοψηφία και η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά. Κατά την επαναληπτική ψηφοφορία προκύπτει πάλι ισοψηφία, οπότε στην περίπτωση αυτή η προς ψήφιση πρόταση θεωρείται απορριπτέα.

6ο Θέμα (αποχώρηση μελών)

Η απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο: 15 μέλη

Αποχωρήσεις: 6

Παρόντες στην ψηφοφορία 14 μέλη: αριθμός κάτω από τον αριθμό της απαρτίας σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο

Πριν την έναρξη της συζήτησης του 7ου θέματος αποχωρεί ακόμα ένας (1) σύμβουλος και απομένουν δεκατέσσερις (14) σύμβουλοι. Η απαρτία που έχει διαπιστωθεί πριν την έναρξη της συνεδρίασης εξακολουθεί να συντρέχει έως και τη λήξη της συνεδρίασης. Ωστόσο, επειδή ο αριθμός των συμβούλων που απομένουν είναι μικρότερος του αριθμού που απαιτείται για απαρτία (δηλαδή 15), η απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη απόφασης υπολογίζεται επί του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία, και επομένως χρειάζονται τουλάχιστον οχτώ (8) θετικές ψήφοι.

Υπέρ (θετικές ψήφοι): 8

Κατά (αρνητικές ψήφοι): 6

Εν προκειμένω, η απόφαση λαμβάνεται απόφαση με οχτώ (8) θετικές ψήφους, δηλαδή η προς ψήφιση πρόταση γίνεται αποδεκτή (εγκρίνεται).

7ο Θέμα (συμμετοχή προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας)

Το 7ο θέμα αφορά σε δημοτική κοινότητα, συνεπώς συμμετέχει, με δικαίωμα ψήφου, ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.

Η απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο: 15 μέλη

Υπέρ (θετικές ψήφοι): 10

Κατά (αρνητικές ψήφοι): 11, εκ των οποίων μία (1) του προέδρου δημοτικής κοινότητας

Λογιζόμενοι ως παρόντες 20 μέλη +1 πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας: πάνω από την απαρτία σε 29μελές δημοτικό συμβούλιο

Παρότι η συμμετοχή του προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας δεν υπολογίζεται για την διαπίστωση της απαρτίας, η ψήφος του προσμετράται κατά τον υπολογισμό της πλειοψηφίας επί των παρόντων (όσων δηλαδή ψηφίζουν είτε θετικά είτε αρνητικά) για τη λήψη απόφασης. Η πλειοψηφία επομένως υπολογίζεται επί των εικοσιένα (21) ψηφισάντων. Εν προκειμένω, με έντεκα (11) αρνητικές ψήφους η προς ψήφιση πρόταση δεν εγκρίνεται (απορρίπτεται)